

Fericiților Martiri, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat,
rugați-vă Domnului să se îndure spre sufletele noastre.

LUNA SUFLETELOR DIN PURGATORIU

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XXV Nr. 10-11 (327-328) octombrie-noiembrie 2021

Toamnele noastre

Amintirile le păstrează în blânda lor frumusețe, cu zile însorite, cu roadele câmpului pe mese, cu bogăția de culori și cu liniștea din sufletele oamenilor care începeau să uite trudele zilelor de vară. Și această stare ținea până târziu în noapte, până ce întregul cer se acoperea de stele. Atunci, cu Sf. Rozariu în mâini, rugăciunea de mulțumire se înălța spre Dumnezeu și Sfânta Fecioară, se înălțau și noi speranțe.

Din toamna anului 1948, peste toamnele noastre s-a lăsat neliniștea, tristețea și durerea. În noaptea de 28 octombrie au fost arestați toți Episcopii greco-catolici, ridicați din Diecezele lor și duși la București, la Ministerul de Interne, pentru a-i determina să-și trădeze credința și Biserica și să treacă la Biserica Ortodoxă, ceea ce Episcopii nu au făcut. Prin decretul 358, din 1 decembrie 1948, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică a fost suprimată. Dar Biserica și-a continuat în clandestinitate misiunea încredințată de Cristos.

Astăzi se știe Calvarul Bisericii Unite și a Episcopilor ei: Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suciu, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu.

Amintim „noaptea arestărilor” în suflet cu multă durere, însă și cu un puternic sentiment de recunoștință și admirație pentru jertfa Episcopilor noștri, a Sfinților noștri.

Deși la 2 iunie 2019, la Blaj, Papa Francisc i-a beatificat, sunt multe străduințe ca ei să nu fie cunoscuți, să nu se cunoască credința și jertfa lor, înălțimea caracterului lor, dar, dincolo de orice străduințe de acest fel, de epidemii și dezastre, jertfa lor și a Bisericii Greco-Catolice rămân în memoria oamenilor cinstiți și în adevărata istorie. Jertfa lor și mărturia lor întăresc spiritual întreaga Biserică.

Episcopul Valeriu Traian Frențiu a fost arestat în Palatul Episcopal din Oradea, în noaptea de 28/29 octombrie 1948. Agenților care l-au arestat, le-a cerut permisiunea să celebreze Sf. Liturghie înainte de a-i urma. A fost ultima Sf. Liturghie a Episcopului Frențiu la Oradea, în Capela „Palatului Episcopal”.

Toți Episcopii și Pr. Tit Liviu Chinezu, consacrat Episcop în detenție, au fost arestați în aceeași noapte, duși la Ministerul de Interne, unde au fost somați să treacă la ortodoxie, ceea ce au refuzat. Au urmat lagărele: Dragoslavele, Căldărușani și închisoarea din Sighet, unde s-au stins din viață Episcopii Valeriu Traian Frențiu, Ioan Suciu și Tit Liviu Chinezu. PSS. Alexandru Rusu a murit în închisoarea din Gherla, PSS. Vasile Aftenie se sfârșise în 1950. Cu domiciliul obligatoriu și-au încheiat Calvarul Episcopii Ioan Bălan și Iuliu Hossu.

Testamentul Cardinalului Iuliu Hossu este cuprins în ultimele sale cuvinte: „Lupta mea s-a sfârșit, a voastră continuă!”

„Fericiți Episcopi și Sfinți ai Bisericii noastre, rugați-vă pentru noi!”

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre rugăciune

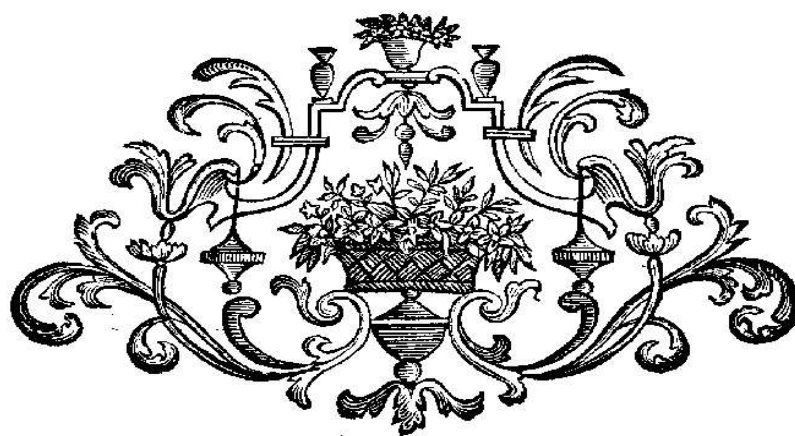
Sfântul Bonaventura ne spune că atunci când ne îndepărtăm de rugăciune, sufletul începe să slăbească încet-încet, să piardă pe nesimțite curajul pentru lucrurile cerești. Bunele dorințe și hotărârile sfinte se împrăștie, pier, și înclinările rele se redeșteaptă. Orgoliul, mânia, invidia și toate celelalte înclinări rele, pe care le credeam înăbușite, reînvie și aduc dezordine în viață.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriguez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Familia creștină pe calea sfințeniei.....	12
”Cartea”.....	4	”Secretul Rozariului”.....	14
Dante Alighieri - Infernul.....	5	Luna sufletelor din Purgatoriu.....	16
Zbor spre Cer.....	9	Episcopi și sfinți.....	18
Pagini bilingve.....	10	Rugăciune pentru suflet.....	20

„Cartea”

Tineretea se învârte, astăzi, în cea mai mare parte în jurul Școlii și, Școala, în jurul Cărții.

Noi suntem niște sateliți ai cărților.

Ai grijă de ceea ce citești!

Între 16 și 22 de ani, cărțile hărăzesc, de multe ori, calea destinului nostru.

Cartea este un fel de botez al spiritului nostru.

Așa cum Euharistia este cuminecarea cu Trupul și Sângele Domnului, astfel, Evanghelia este cuminecarea cu Înțelepciunea lui Cristos.

De câte ori citim, ne cuminecăm cu spiritul cuiva, întrupat în litere și slove...

Acela care scrie o **carte rea** nu e mai prejos decât acela ce aruncă fiertură de mătrăgună în fântâni, amestecă cu apă de băut bacilii holerei și ai tifosului.

Ascultă această **istorioară**, între mii și zeci de mii.

În Anvers, în Belgia, a fost osândită la muncă silnică, pe 10 ani, tânăra Maria Smolders, fetița abia număra 16 primăveri.

Ce făcuse? A încercat să ucidă pe propriul tată.

Cum se întâmplase?

Copila voia să se consacre lui Isus, în viața de Mănăstire.

Tatăl voia cu orice preț să înece această vocațiune.

Cum să facă? Îi procură o mulțime de cărți murdare, zicându-i:

„Citește, aici, și o să-ți treacă gândul de a te mai face călugăriță!”

Copila citi și își pierdu nu numai credința, dar până și simțul moral, încât la 16 ani ajunsese să încerce asasinarea tatălui ei.

Cartea bună - în schimb - este „întruparea prieteniei”.

Cărțile bune sunt prieteni care nu ne părăsesc niciodată.

Dacă vrei, ea este busolă. Dacă vrei, ea este far de lumină. Dacă vrei, injecție de curaj. Dacă vrei, vorbă de căldură.

Disprețuiește cărțile rele!

Fă-ți prieteni din slova cea bună!

Desigur, Cartea cărților, **Sfânta Scriptură**, se cuvine să fie pentru ori ce om lumina care, zi de zi, care ne călăuzește pașii, toată viața

Episcop Ioan SUCIU

Dante Alighieri

- Infernul -

Divina Comedie, cale a sufletului către Dumnezeu, este opera vieții lui Dante, este poemul prin care iese din „*limitele temporale, iar prin pasiunile sale vorbește tuturor epocilor și tuturor țărilor*”.

Poemul descrie călătoria lui Dante, cea mai puternică personalitate a Evului Mediu în pragul Renașterii, în lumea de Dincolo, potrivit credinței catolice, în *Infern, Purgatoriu și Paradis*.

În centrul *Divinei Comedii* este autorul însuși cu lumea sufletului său, ceea ce a făcut pe comentatorii operei să o considere „*o splendidă autobiografie psihologică*”. Iar în cuprinsul paginilor „*se topesc amintirile și evenimentele prezente și iluziile, iubirea și ura, înalta cunoaștere a lumii, experiența umană, întreaga viață a poporului italian pe care Dante l-a cunoscut mai bine ca oricine altul în îndelungata lui rătăcire în Italia*” (Alexandru Balaci, „Dante Alighieri” Editura pentru Literatură, 1969, p. 163).

Italia timpului său și Florența sunt mereu prezente în gândul și sufletul poetului și în imaginara călătoriei în întunecimea Infernului, în zorii Purgatoriului și în strălucirea Paradisului. Dante străbate lumea de Dincolo și „*trage după el întreg pământul*”.

Rătăcit într-o pădure întunecoasă, urmărit de trei fiare sălbatice, de o panteră, un leu și o lupoaică, simboluri ale monștrilor adormiți „*în gândirea, sentimentul și voința oricărei ființe omenești*”, Vergiliu a fost ales și trimis de Beatrice ca să-i vină în ajutor.

La întrebarea: „*De ce Vergiliu?*” Răspunsul ne amintește că poetul latin „*este omul pe care Dante îl admiră și căruia îi datorează <frumosul stil>*”. Se mai reține și faptul că în „*Egloga către Pollion*”, Vergiliu a anunțat nașterea unui copil ocrotit de astre, copil care va aduce „*Vârsta de Aur*” pe întregul Pământ, profeție înțeleasă de specialiști drept o previziune a nașterii lui Cristos.

Și înțelepciunea lui Vergiliu era recunoscută și apreciată, era considerat dintre acei oameni fericiți care cunosc cauza lucrurilor și au putere să calce în picioare orice teamă și chiar „*neînduplecatul destin*”.

Cu Vergiliu, căruia i se adresează cu apelativul „*maestre*”, Dante va călători prin Infern și Purgatoriu, în Paradis va fi condus însă de Beatrice, simbol al purității.

Divina Comedie pune în fața cititorilor adevărul creștin că viața pământească „*însemnează numai*

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

pregătirea pentru cea de dincolo de mormânt”, pentru cea veșnică, pentru fericirea supremă de a fi cu Dumnezeu, de a-l vedea „față în față”. Aici, pe pământ, ne alegem viața de Dincolo, respectând sau nu „normele de conduită care conduc la fericirea promisă”.

Călăuzit de Vergiliu, Dante ajunge la porțile Infernului, pe care erau scrise înspăimântătoarele cuvinte: „*Lasciati ogni speranza, voi ch'entrate*”. („*Lăsați orice speranță, voi care intrați aici*”).

În capodopera lui Dante, Infernul este o prăpastie conică în Pământ, creată la căderea răzvrătitului Lucifer, când, aruncat din Empireul cel deasupra cerurilor, de oroarea atingerii de Lucifer, Pământul s-a retras și s-a creat Infernul cu cele nouă cercuri ce-l înconjoară.

„*Infernul este împărăția păcatului și a durerii, a răului și a haosului, a suferințelor și a disperării*”. Acolo sunt blesteme, urlete, este plânsul spiritelor, care „*își păstrează materialitatea trupului, suferă fizic*”. Dante plasează sufletele în Infern ținând seama de greutatea păcatelor capitale, oferindu-ne astfel nouă, cititorilor, un instrument de învățatură: datoria de a ne gândi la noi și la îndreptarea pașilor noștri spre Dumnezeu. Sunt comentatori ai capodoperei care susțin că scopul principal al lui Dante, în crearea

„*Divinei Comedii*”, nu a fost cel artistic, a fost cel creștin.

Cuprinsul Infernului e negru, din loc în loc se vede roșul focului, și peste tot, mișcarea mulțimilor de diavoli, stăpân deplin al împărăției întunericului fiind Lucifer.

În primul cerc sau prima terasă, de unde se coboară până la ultimul cerc - talpa Iadului -, „*sunt nenorociții care și-au pierdut lumina minții*”. Stau de-a valma cu „*spurcații îngeri*”, care nu s-au revoltat, dar nu au fost nici fideli lui Dumnezeu. Pe ei „*Cerul îi refuză ca să nu-i strice frumusețea*”.

Imediat ce trec Aheronul, Dante și Vergiliu străbat Limbul, unde sunt sufletele neprihănite care nu l-au putut cunoaște pe Cristos. Acolo sunt multe personaje din Antichitate: Homer, Horațiu, Ovidiu, Hector, Cezar, Aristotel, Socrate, Platon, marii învățați ai lumii până la Cristos. La întrebarea lui Dante despre soarta acestora, Vergiliu îi răspunde: „*Iar de-au trăit naintea lui Cristos/nu l-au slăvit pe Cel ce Sus dezmiardă;/ și eu mă număr printre cei de jos,/Atât a fost de-ajuns ca să ne piardă/și-osânda vrea ca dorul de iertare/ fără nădejde pururi să ne ardă*”.

În al doilea cerc, printre umbra lui Paris, a Elenei și a Cleopatrei, Dante zărește o pereche de tineri îmbrățișați: Francesca și Paolo, uciși din gelozia soțului, iubirea lor a trecut însă dincolo moarte, pentru că iubirea

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

adevărată purifică vina.

În celelalte cercuri, pelerinii văd mulțimea păcătoșilor în pedepsele lor: lacomii sunt bătuți neconținut de o ploaie de zăpadă și grindină, zgârciții se încrucișează cu risipitorii, și unii și alții împing cu pieptul lor poveri uriașe și își striga în față cu dispreț: „Zgârciților!, „Risipitorilor!”

Într-o mlaștină cu apă roșie-vineție, „făpturi mânjite de noroi,/ ce stau *cu trupul gol și chip aprins, ciudos,/ Mânate de turbare se loveau cu mâini, cu cap, cu piept și cu picioare/ și carnea toată flenduri și-o rupeau./Se zbat aici, în apa stătătoare/ mânioșii care furia-nvinse firea”.*

Nu sunt puține întâlnirile cu sufletele florentinilor cunoscuți, cu care vorbește, prilej pentru a readuce în atenție cetatea iubită cu oamenii ei, conflictele, cum sunt cele dintre ghibelini și guelfi, sau păcate cunoscute: „*Tu, ce-ajuns-ai pe tărâmul nost, /cunoaște-mă, grăi, de poți, din ceată,/căci mai trăiam când zămislit ai fost*”. Și cel de altădată îi amintește că era cunoscut datorită lăcomiei: „*...ai tăi mă cunoșteau sub nume de lacom, fără saț m-am îmbuibat/ și drept aceea zac sub ploi și brume*”.

În fața durerii, Dante e copleșit de milă: „*...durerea ta mă frânge/ și-amare lacrimi dă din ochi să-mi scoată*”. Este și momentul când vrea să afle dacă Adevărul și Dreptatea vor

reveni în Florența, și dacă în Florența dezbinată „se va mai naște-n ea vreun om dintr-o bucată ?”

Infernul este locul unde Dante își așează toți dușmanii care i-au cauzat exilul, este și locul în care își adună speranțele.

În cei doi pelerini stăruie mila pentru suferințele osândiților și gândul unei schimbări în urma Judecății celei Mari. Amândoi știu însă că „nu-i scrisă schimbarea”, la sunetul trâmbițelor îngerești, „*ei toți atunci își vor găsi mormântul/ și, reîntrupăți în cărni și-n mădulare,/de osânda lor va bubui pământul*”.

O cetate cu ziduri groase, *Dite*, le apare în cale, este locașul ereticilor împânzit de mii de morminte în care zac în dureri, se zbat arși de flăcări ereticii cu-ai lor adepți.

Lăsând zidul în urma lor să se ascundă, Dante și Vergiliu ajung într-o vale unde dau peste turma lingușitorilor, a fățarnicilor, a zarafilor și a răilor, cu toții într-un râu de sânge care fierbe. Acolo își aveau locul și tiranii, ucigașii și hoții, iar pe mal, creștea o pădure cu copaci negri și otrăvitori. Dante rupe o ramură și, uimit, vede că în loc de sevă curgea sânge. În durere, trunchiul îi vorbește: „*N-ai pic de milă... Noi oameni fost-am și-astăzi suntem tufe*”.

Neașteptat, sub o ploaie de foc, între sodomiți, Dante recunoaște, în ciuda arsurilor, pe „*dragul și bunul chip părintesc*” al lui Brunetto Latini,

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

profesorul său...

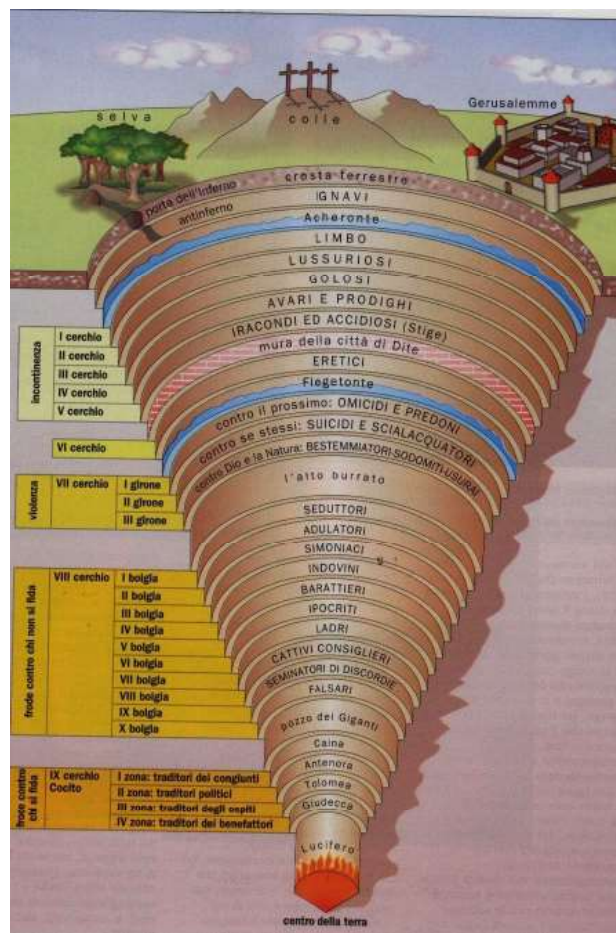
Pe un câmp întins îi văd pe potrivnicii lui Dumnezeu; sunt nenumărați: „mulțimi plângeau amarnic/...Unii zăceau cu fața-n sus, pe spate, alții-nchirciți pe-a prundului cuptor, iar alții-n jur goneau pe nesuflete.../Iar din înalt ninge cu fulgi de foc/bietele mâini nu pridideau s-alunge/ când ici, când colo, scamele de foc”.

Nu departe le-a fost dat să vadă pe ademenitorii de femei, „altă jale/ și draci cumpliți și alte cazne, noi”. În urma cetelor de oameni goi, „vuia văzduhu-n jur ca o stupină/de draci cu bice și cu coarne-nalte/ care-i loveau peste rărunchi și splină”.

Pe aproape erau ipocriții, ei purtau un „un greu și istovitor veșmânt”, glugi aurite, dar de plumb, pășeau încet sub greutate și „plânsul lor ne urmărea în gând”, spune Dante cu inima plină de durerea lor.

Ajunși pe-un loc între ponoare, răsuna văzduhul de bocetele și plânsul mulțimii de lingușitori aflați într-o tină asemenea catranului, „în scârna lumii strânsă din latrine”. Și nu prea departe alergau hoții goniți de șerpi și vipere, de atâtea soiuri cum Dante nu a mai văzut. De groaza lor „goneau mulțimi sperioase, despuiate/ fără nădejde de adăpost sau bine”, căci li se lipeau de trup, înfășurându-l tot.

Cei doi pelerini își continuă drumul spre cercurile cele mai de jos

ale Infernului, Dante, ocrotit mereu de Vergiliu, care îl ia de mână, îl strânge lângă el sau îi acoperă ochii cu mâna pentru a nu vedea gorgona.

Între ipocriți, Dante și Vergiliu îl descoperă pe Caiafa, gol, „cu trei țăruse răstignit în tină”, pentru că a îngăduit răstignirea lui Isus, în ciuda faptului că știa că este nevinovat. Și Ana este pedepsit, e aruncat într-o groapă măloasă din care nu are scăpare.

În al nouălea și ultimul cerc, unde sălășluiește un diavol nemăsurat de mare, cu trei capete și trei perechi de aripi de liliac, bate un vânt rece ca gheața, unii osândiți se văd, ca printr-un geam, cum zac sub gheață. Acolo e

(continuare în pag. 9)

Zbor spre Cer

Sufletul neliniștit, Te caută-n zi, Te caută-n noapte, crede că Te-a găsit, apoi Te întreabă de ce ești departe?

Doamne, privește de aproape și mă ascultă, am multe dorințe, dă-mi doar ce se poate.

Vreau bogăția crucii, pe care din iubire a fost adusă jertfă de însuși Dumnezeu.

Vreau liniștea zilei senine, vreau ca noaptea suferinței să ducă la Lumină, vreau o făclie aprinsă pe drum îngust și sigur.

Vreau puțin din iubirea ce au gustat-o sfinții.

Vreau ca să văd chipul ce e ascuns privirii.

Vreau ca să aud glasul care vorbește-n inimi.

Vreau ca să uit de mine în fața Maiestății Divine și să topesc gheața umanității mele în oceanul de iubire.

Silvia PANTIȘ

(urmare din pag. 8)

locul trădătorilor pe care Necuratul îi sfarmă în boturile sale. Îl sfarmă și pe cel mai mare dintre toți trădătorii, pe Iuda Iscariotul.

Obosiți, cu sufletul în lacrimi, Dante și Vergiliu au pornit „pe cărăruia sumbră/ spre lumea albă de lumină/ (...) urcarăm sus și printr-un ochi rotund/ zării la capul căii lungi și grele/podoaba bolții-n cer, și din străfund/ ieșirăm către lumini și stele”.

La 700 de ani de la moartea lui Dante, se pune întrebarea dacă valorile și idealurile propuse de Biserică și de Dante în urmă cu secole sunt înțelese și urmate în zilele noastre. Răspunsul îl dă Sfântul Părinte Papa Francisc în Scrisoarea apostolică „*Candor*

lucis aeternae” - „*Strălucirea luminii veșnice*”, la împlinirea a VII secole de la moartea lui Dante - 25 martie 2021.

Papa Francisc ne cere „nu doar să-l citim și să-l studiem pe *Dante*, ci mai ales să-l ascultăm și să-l imităm în parcursul său spre fericire, reprezentată prin iubirea infinită și eternă a lui Dumnezeu”. O cere, pentru că Dante a reușit să exprime cu frumusețea poeziei misterul lui Dumnezeu și al iubirii și calea dreaptă pe care omul trebuie să o străbată de-a lungul vieții, învingând dificultățile, ca să-și trăiască deplin umanitatea și să ajungă la „*Splendoarea vieții veșnice*”.

Otilia BĂLAȘ

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

„Chânes et terreur”

- Un Evêque dans les geoles communistes -

Mgr Ioan Ploscaru

- ”Valeriu Traian Frențiu, l'évêque martyr” -

Grace au commandant du camp, Bădiță, un homme au grand cœur, il put entrer au contact par lettres avec la nonce apostolique Gerald Patrick O’ Hara, qui n’avait pas encore quitte la Roumanie, et qui sur l’ordre du pape, avait consacre deux autres évêques: Tit Liviu Chinezu et Ioan Chertes.

En 1950 Mgr Traian Frențiu fut emmène avec les autres évêques au pénitencier de Sighet ou ils furent soumis a un traitement d’extermination. Il ne perdit jamais l’espoir qu’ils seraient libères. Mais il n’en fut pas ainsi. Ses deux dernières années, ils les passa en cellule avec les trois autres évêques et huit autres détenus âges.

Ce régime inhumain de froid et de faim - nourriture insuffisante, surtout des céréales - fut fatal pour la plupart de ces vieillards. Leur estomac ne supportait pas cette alimentation, car ils avaient tous plus soixante-dix ans.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

„Lanțuri și teroare”

- *Un Episcop în închisorile comuniste* -

Episcop Ioan Ploscaru

- „Valeriu Traian Frențiu, Episcopul Martir” -

Aici, în lagărul de la Căldărușani, datorită comandantului Bădiță, om cu mult suflet, a putut lua contact prin scrisori cu Nunțiul Apostolic Gerard Patrick O’Hara, care încă nu plecase din țară și din ordinul Papei a consacrat alți doi Episcopi: pe Tit Liviu Chinezu și pe Ioan Chertes.

În anul 1950, Episcopul Traian Frențiu a fost dus împreună cu ceilalți Episcopi la penitenciarul din Sighet, unde au fost supuși unui tratament de exterminare.

Episcopul Traian Frențiu nu și-a pierdut niciodată speranța că vor fi eliberați. Dar n-a mai fost așa.

Ultimii doi ani i-a petrecut în celulă cu ceilalți trei Episcopi și alți opt deținuți în vârstă.

Regimul inuman de frig, foame - hrană insuficientă, mai mult furaje - au răpus viața celor mai mulți din bătrâni. Stomacul lor nu suporta acele alimente, căci toți erau trecuți de șaptezeci de ani.

(va urma)

Familia creștină pe calea sfințeniei

Sfințenia trebuie atinsă de fiecare în starea în care se găsește: „*Aceasta este voința lui Dumnezeu: sfințirea voastră*” (1Tes 4,3). Asta așteaptă Dumnezeu de la noi: „*Fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru ceresc este desăvârșit*” (Mt 5,48). Majoritatea credem că sfințenia poate fi atinsă doar urmând un program de viață spirituală ca cel din mănăstire. Dar căile pe care se ajunge la sfințenie sunt diferite pentru preoți, călugări și călugărițe, persoane necăsătorite, văduvi; soții creștini trebuie să se ajute reciproc să ajungă la sfințenie în viața conjugală.

Familia este leagănul vieții, celula societății și de aceea diavolul o atacă încă de la formare. La Conciliul II, Biserica spune minunat despre familie: „*familia este un sanctuar casnic, e templu, e biserică în miniatură, este lăcaș de cult și e sfânt*”. Soții care trăiesc în harul sfințitor sunt locuințe ale Sfintei Treimi. Isus spune: „*Dacă cineva mă iubește, va ține cuvântul meu; Tatăl meu îl va iubi și vom veni la el și ne vom face locuință la el*” (In 14,23). Preoți sunt cei doi soți, jertfa este oferta încercărilor prin care trec, iar lăcașul de cult apare prin rugăciunea în comun în familie, în special Rozariul prin care cerem mijlocirea sigură a Preasfintei Fecioare Maria pentru sfințenie, pentru mântuire.

În timpul studenției am avut bucuria să-l cunosc pe P.S.S. Iuliu

Hirțea, Episcop de Oradea, care m-a dat în grija părintelui viitor vicar Langa Tertulian (a fost închis 17 ani în vremea comunistă). Mergeam la Sfânta Liturghie la el acasă și vorbind despre căsătorie, a spus: „*în căsătorie, iubirea crește pe o dreaptă în timp, spre infinit*”. L-am crezut, dar n-am înțeles cum. M-am lămurit citind cartea Monseniorul, Horia Cosmovici, ed. M.C., 1996, despre Vladimir Ghika. Fericitul Vladimir Ghika (2013), patron al apostolatului laicilor, spunea: „*căsătoria este un sacrament care ca și preoția se reînnoiește în fiecare zi. Este o “stare” prin care bărbatul și femeia pot ajunge la sfințenie, fiind pur și simplu un soț bun și o soție bună. În căsătorie, ca și în preoție, harurile nu se primesc toate deodată, ca în cazul celorlalte sacrameente, ci se acordă de-a lungul zilelor, după nevoi. De aici decurge necesitatea pentru soți de a le cere zilnic. Singure, căsătoria împreună cu preoția pot schimba societatea.*”

Dacă trăim în Harul sfințitor, faptele, rugăciunile, inițiativele, hotărârile, viața conjugală, munca zilnică, odihna trupului și a sufletului, încercările vieții trăite cu răbdare, devin jertfe spirituale plăcute lui Dumnezeu prin Isus Cristos. Avem prilejul de a le oferi, cu adâncă evlavie Tatălui împreună cu ofranda trupului Domnului (LG 34), la Sfânta

(continuare în pag. 13)

Liturghie, la consacrare, la celebrarea Euharistiei. Soții aduc jertfă lui Dumnezeu, sacrifică egoismul, ambiția, orgoliul, pretenția de a avea întotdeauna dreptate, de a-și impune punctul de vedere. A ceda în favoarea celuilalt, a cere iertare fără a întreba cine a început, cine are dreptate, e o adevărată jertfă plăcută lui Dumnezeu: „să vă oferiți trupurile voastre ca jertfă vie, sfântă și plăcută lui Dumnezeu: acesta este cultul vostru spiritual” (Rom 12,1).

Tatăl, capul familiei, este ocrotitorul, modelul viu al familiei. La evrei, obligația de a-i învăța pe copii rugăciunile și de a le face educația religioasă este sarcina tatălui, nu a mamei. El se îngrijește și de hrana spirituală. Sfântul Augustin spunea că în familie, tații au o misiune episcopală în ceea ce privește credința celor dragi.

Femeia este sufletul familiei, de ea depinde foarte mult păstrarea vie a celulei familiei. Cum?:

1. **O minune?!**: prin mestecarea apei sfințite au încetat certurile dintre soți din cauza băuturii.

2. Într-o **discuție**, ultimul cuvânt e totdeauna al soțului. Cum?: „Foarte simplu. Îmi cer iertare și cu asta discuția s-a încheiat”.

3. În **încercări**: rugăciunea, Sfânta Liturghie, cuminecare, oferind încercarea, suferința alături de Isus pe cruce.

4. Să nu uităm: fiecare vom da socoteală de **talantii** primiți.

5. Cum **ne sfințim**: ne spune Papa Francisc, „*prin trei limbaje pentru a-l cunoaște pe Isus: al minții, al inimii și al acțiunii. Cu mintea, citind Catehismul, Biblia, înțelegem frumusețea istoriei mântuirii, a iubirii Tatălui; cu inima, rugându-te, dialogând cu El și acțiunea, urmându-l pe Isus, mergând cu El, umblând alături de El*”.

Papa Paul al VI-lea spunea soților (1976): „*Mamelor, îi învățați pe copiii voștri să se roage creștinește?... Îi pregătiți, în colaborare armonioasă cu preoții, pe copiii voștri la primirea sacramentelor inițierii: Spovada, Prima Împărtășanie și Sfântul Mir?... Îi obișnuiți ca, atunci când sunt bolnavi, să se gândească la suferințele lui Cristos... să ceară ajutorul Maicii Domnului și al sfinților?... Recitați voi Sfântul Rozariu în familie?... Și voi, taților, știți să vă rugați împreună cu copiii voștri,... cu toată comunitatea familială... cel puțin din când în când?...*”

Exemplul, corectitudinea gândirii și a faptelor, rugăciunea făcută în comun, sunt lecții pentru viață, meritorii, care aduc pacea în familie și o fac „casă de piatră”, „casă zidită pe stâncă”, având ca temelie credința, cuvântul lui Dumnezeu și rugăciunea.

Monica CULEA

”Secretul Rozariului”

Sfântul Louis Marie Grignion de Monfort (1673-1716), canonizat de papa Pius XII, este unul din cei mai fervenți slujitori ai Fecioarei Maria și prin practicarea rugăciunii Rozariului, pe care o considera „*comoara neprețuită al lui Dumnezeu*”.

Autor de cărți ce vor deveni renumite în literatura catolică, care vor influența credincioșii, inclusiv mai mulți papi, este cunoscut și ca poet(a scris 20.000 de versuri, imne sau cântece inspirate - ce au „curs” de la sine - în timpul unui pelerinaj marian, sau didactice propunând calități instructive și informative). Una din cele mai renumite și folositoare opere ale sale este: „**Secretul Rozariului**” *.

Cuprinsul cărții, structurate sub forma a 50 de „roze”, ne invită la lecturarea pentru început a DEDICAȚIILOR, fiindcă se adresează, cu deosebită înțelegere a nevoilor sufletești, unor grupuri bine alese, propunându-le rugăciunea Rozariului: preoții, păcătoșii, sufletele devotate și copilașii. Urmează, **Partea I: Ce este Rozariul: Prima decadă: Origine și denumire; A doua decadă: Rugăciuni; A treia decadă: Mistere; A patra decadă:**

Efecte miraculoase.

Partea a II a: Cum se recită, cuprinde: *A cincea decadă: Dispoziții potrivite; Despre Indulgențe; Diferite metode.*

Cartea se încheie cu un *Apendice: Lista Indulgențelor.*

Canon William spune despre această carte: „*Trece cu mult dincolo de simpla cercetare. Putem spune ca ea conține tot ce poate fi spus despre Rozariu - forma și conținutul său, valoarea sa reală, despre instruirea necesară pentru a o putea aprecia și folosi.*”

Monfort însuși numește Rozariul: „*Misticul arbust de trandafir (roze) al lui Isus și a Mariei în viață, moarte și veșnicie.*” El adaugă spunând că aceste roze ale Sfântului Rozariu: „*nu se vor ofili și nu vor pieri în veci, ci vor rămâne la fel de splendide mii de ani de acum încolo, precum sunt azi.*”

Acum, în luna dedicată Sfântului Rozariu, care ar fi bine să fie considerată fiecare lună din an, nu doar luna octombrie, ne propunem să vă cităm din această minunată „carte îndemn” pentru binele sufletului. Cartea începe cu **Prima Roză** și este dedicată preoților, îndrumătorilor noștri spirituali, de care depinde atât

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

de mult mântuirea noastră, a tuturor:

O roză albă Pentru preoți

„Dragi slujitori ai Celui Preaînalt, voi, frații mai preoții, care predicați adevărul lui Dumnezeu și învățați popoarele scripturile, îngăduiți-mi să vă dăruiesc această cârtică ca pe o roză albă pe care mi-aș dori să o păstrați. Veți vedea că adevărurile pe care le conține sunt oferite simplu și direct. Vă rog să le păstrați în inimă astfel încât voi înșivă să practicați rugăciunea Sfântului Rozariu, să-i gustați roadele, și să-l aveți mereu pe buze așa încât, predicând despre Rozariu, despre minunăția acestei sfinte devoțiuni să-i convertiți pe ceilalți.

Vă implor să vă feriți să considerați Rozariul ca pe ceva de mică importanță precum o fac cei ignoranți și chiar unii dintre cei învățați, dar mândri. Departe de a fi nesemnificativ, Rozariul este o comoară de neprețuit inspirată de Dumnezeu.

Preaputernicul Dumnezeu vi l-a dăruit fiindcă dorește să-l folosiți ca pe un mijloc de convertire a celor mai înrăiți păcătoși și a celor mai îndârjiți eretici. El i-a adăugat haruri în această viață și glorie în cea viitoare. Sfinții au mărturisit despre aceasta cu credință, iar Papii l-au aprobat și susținut. Când Spiritul Sfânt a revelat acest secret

unui preot, unui (îndrumător spiritual, ce fericit este acel preot! Fiindcă marea majoritate a oamenilor nu reușesc să afle acest secret sau îl cunosc doar superficial. Dacă un astfel de preot înțelege cu adevărat acest secret, el va recita zilnic Rozariul și-i va încuraja și pe alții s-o facă. Dumnezeu și Binecuvântata Sa Mamă vor vărsa din abundență haruri în acel suflet și el va putea deveni un instrument a lui Dumnezeu pentru gloria SA, iar cuvântul său, deși simplu, va face mai mult bine într-o lună cât alți preoți predicatori în câțiva ani.

Așadar, frații mei dragi și colegi preoți, nu va fi îndeajuns ca noi doar să predicăm această devoțiune altora, trebuie s-o practicăm noi înșine. Chiar dacă suntem pătrunși de importanța Sfântului Rozariu, dar noi nu-l recităm niciodată, cu greu putem aștepta ca oamenii să ne urmeze sfatul, deoarece nimeni nu poate da ceva ce nu are. „Isus a început prin a face și a învăța (Fapte1:1) Trebuie să ne formăm după modelul Domnului nostru care a început prin a practica ceea ce predica. Trebuie să încercăm să-l întrecem pe Sfântul Pavel care nu făcea altceva decât să-l predice pe Isus Crucificat. Este exact ce veți face propunând rugăciunea Sfântului Rozariu. Această rugăciune nu este doar un conglomerat de *Tatăl Nostru* și *Născătoare de Dumnezeu*, ci din contră, este un sumar al misterelor

(continuare în pag. 17)

Luna sufletelor din Purgatoriu

”Căci nimeni nu poate să pună o altă temelie în afară de cea existentă, care este Isus Cristos. Dar dacă cineva pune pe această temelie aur, argint, pietre prețioase, lemn, fân, paie, lucrarea fiecăruia va fi dată pe față, căci ziua [Domnului] o va face cunoscută, pentru că în foc va fi dezvăluită și focul va arăta cum este lucrarea fiecăruia. Dacă lucrarea pe care cineva o construiește deasupra rămâne, va primi răsplată, dacă lucrarea lui va fi arsă, va fi pedepsit. El va fi totuși mântuit, dar numai ca prin foc.” (1 Corinteni 3,11-15)

Pornind de la aceste versete din Epistola întâi către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel, trebuie să înțelegem că Purgatoriul nu este o pedeapsă sau o răzbunare a lui Dumnezeu, ci este o stare de purificare, o necesitate pentru defuncții salvați, dar imperfecti ca sfinți.

Purgatoriul este locul de ispășire unde Dreptatea Divină încheie purificarea acelor suflete care nu sunt destul de pure pentru a ajunge în Cer. Nu este nici Iadul, nici Raiul, dar este un loc intermediar între viața cea veșnică și chinul cel veșnic. Purgatoriul este o pedeapsă temporară, dar care nu va mai exista după Judecata de pe Urmă.

Ne întrebăm poate mulți, de ce purgatoriul. Dar oare câți dintre noi se

pot mândri că sunt pregătiți de marea întâlnire cu Judecătorul suprem, câți dintre noi pot spune că sunt atât de puri încât să nu mai aibă ceva de ispășit. Deci purgatoriul este locul în care sufletul care și-a terminat pelerinajul pe acest pământ și care nu poartă de haina inocenței sale decât câteva pete se purifică. De aceea Tertulian făcând o aluzie la suferințele din purgator, le numește chinurile îndurării.

Purgatorul are rolul de a completa penitența pe rare nu am reușit să o împlinim pe acest pământ. Deci, putem spune că purgatorul este o operă a bunătății Mântuitorului.

Existența purgatoriului nu este o tradiție pioasă pe care putem să alegem să credem în ea sau nu, ci este o datorie a fiecărui creștin de a o practica.

Chiar din Vechiul Testament ni se spune că trebuie să ne rugăm pentru sufletele celor răposați, în tradiția iudaică fiind un adevărat ritual ca înaintea mesei capul familie să rostească o rugăciune pentru cei răposați.

”Împacă-te cu dușmanul tău repede, cât timp mai ești cu el pe drum, ca nu cumva dușmanul să te dea pe mâna judecătorului, iar judecătorul gardianului și să fii aruncat în închisoare. Adevăr îți spun, nu vei ieși de acolo până când nu vei fi plătit

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

ultimul ban.” (Matei 5,25-26)

Despre această învățătură a lui Cristos, Sfântul Augustin spunea că Dumnezeu este dușmanul de neîmpăcat al păcatului.

Isus Cristos nu doar că a pus în inimile noastre amintirea Purgatoriului, ci el însuși s-a coborât la Iad după moartea Sa pentru a ridica în Ceruri toate sufletele care așteptau acolo încă de la căderea în păcat a protopărinților noștri Adam și Eva.

La Conciliul Tridentin s-a formulat cu privire la Purgatoriu următoarele: ”Să fie anatema pentru cel care ar afirma că, după ce a obținut harul justificării, păcătos fiind, obține în așa măsură iertarea greșelii sale și iertarea de pedeapsa veșnică, încât nu-i mai rămâne nici o datorie temporară de plătit în lumea aceasta sau în cealaltă, în Purgatoriu, înainte de a-i fi deschisă intrarea în Împărăția Cerurilor.”

În baza acestui adevăr de credință mărturisit de întreaga Biserică, ne rugăm zilnic la Sfânta Liturghie pentru sufletele celor răposați și care mai au de ispășit în fața Dreptății Divine.

De aceea este de recomandat ca noi creștinii să oferim cât mai multe rugăciuni, Liturghii, sacrificii pentru sufletele fraților noștri care sunt în Purgatoriu, incredințați fiind că și noi la rândul nostru vom fi ajutați.

Pr. Marius OBREJA

(urmare din pag. 15)

vieții, patimii și gloriei lui Isus și a Mariei.

Eu vă port povesti pe larg despre harul pe care Dumnezeu mi l-a dăruit de a cunoaște prin experiență personală eficiența predicării Sf. Rozariu și cum am văzut cu ochii mei și pot da mărturie de cele mai minunate convertiri pe care le-a produs.

V-aș povesti cu drag toate acestea dacă aș crede că v-ar convinge să predicați despre această minunată devoțiune, în ciuda faptului că preoții nu au obiceiul s-o facă în zilele noastre. Totuși, în pofida acestora, cred că ar fi chiar îndeajuns să vă relatez câteva întâmplări de demult, dar autentice despre Sfântul Rozariu. Aceste extrase dovedesc ceea ce am subliniat pentru credincioșii din Franța.”

Acesta este fragmentul din cartea „*Secretul Rozariului*” * de Sf. Louis de Monfort pe care l-am ales și care sperăm să fie un real îndemn spre împlinirea acestei devoțiuni. Să căutăm să aflăm cât mai mult despre cele mărturisite, din diverse surse, și mărturii despre efectul său, despre cât de mult bine putem face noi toți, preoți și credincioși, prin recitarea cu inima a Sfântului Rozariu.

M.M.F.

* St. Louis de Monfort, *The Secret Of The Rosary*, Monfort Publications, USA, 1954.

Episcopi și Sfinți

„Numai prigoana ne va putea da sfinți și va putea arăta lumii ceea ce suntem: fii și apostoli ai Bisericii adevărate”. Episcop Ioan Suci

„Pe Preasfinția Sa Valeriu Traian Frențiu l-am văzut de multe ori în rugăciune”, sunt cuvintele care încheiau articolul anterior; viața Preasfinției Sale era de fapt o rugăciune. Voi aminti acum rugăciuni ale Preasfinției Sale mai puțin cunoscute, sau chiar deloc, doar noi, care am fost cu Preasfinția Sa la Beiuș, le știm.

Aminteam în paginile trecute că Episcopul Frențiu a încredințat cele două internate „Pavelian”, de fete și de băieți, Ordinului Asumpționistilor, Ordin ales de Preasfinția Sa pentru educația elevilor și elevilor Școlilor din Beiuș.

Ordinul a fost înființat în Franța, în anul 1845, de Părintele Emmanuel d'Alzon, idealul fiind un dialog între catolici și ortodocși, iar deviza: A.R.T.- „*Adveniat Regnum Tuum*” - „*Vie Împărăția Ta!*” În cadrul Ordinului, în 1850, Pr. d'Alzon a înființat Congregația pentru bărbați, iar în 1865, pentru femei, cunoscuta Congregație a „Surorilor Oblate Asumpționiste”, cărora le-a destinat menirea: „*Amintiți-vă că sunteți destinate să faceți să fie iubită această Biserică, căreia Dumnezeu i-a încredințat mântuirea lumii*”.

Ordinul Asumpționist este răspândit în toate continentele, dar sediul este în Franța, intrarea în Ordin și toate evenimentele ce urmează, acolo aveau loc. În timpul celui de

al Doilea Război Mondial, granițele fiind închise, Congregațiile au fost obligate să-și îndeplinească toate datoriile în Diecezele în care își desfășurau misiunea. Această realitate făcea ca Episcopul Frențiu să fie mult în internatul nostru, care era în același timp și centrul Congregației.

Pe noi, pe eleve, Surorile ne-au introdus în viața Congregației, între eleve erau și candidate, vocațiile erau o permanență. La evenimentele Congregației sau la momente cruciale din viața unor călugărițe, cum era intrarea în noviciat, Preasfinția Sa aducea rugăciunea și un cuvânt de încurajare și de urmat. Revăd în gând „cuvintele” Preasfinției Sale, au fost multe, dacă ar fi fost înregistrate, s-ar fi putut alcătui o carte. Ceea ce îmi amintesc fără urmă de îndoială, la intrarea în noviciat, pentru că multe zile mă nelinișteau cele auzite, se referea la dificultățile, la povara grea a vieții unei călugărițe, ceva ce nu bănuiam, nu știam, cunoscând doar frumosul vieții călugărițelor noastre.

Preasfinția Sa insista asupra drumului perfecțiunii, a luptei cu sinele, posibilele căderi și efortul ridicării. Raportându-se la societate, amintea mulțimea dezavantajelor, circumstanțele ostile, pericolele,

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

persecuțiile și nevoia rezistenței. Ascultam înspăimântată, priveam elevele candidate, erau senine, și călugărițele. La un anumit moment, Preasfinția Sa, convins de adevărul vocațiilor, schimba tonul, schița imaginea persoanei hotărâtă a-și urma chemarea și a câștiga suflete pentru Împărăția lui Dumnezeu, fiind icoana Lui, un „*Alter Christus*”. Era atâta lumină, atâta strălucire în fiecare cuvânt al Preasfinției Sale, era atâta dorință și siguranță de bine, încât noi, urmându-i gândul, ne căutam un loc cât de mic în această lumină coborâtă din Cer și primită de o lume cinstită și bună.

Am ascultat multe astfel de predici, pentru că erau foarte multe vocații. Preasfinția Sa a lucrat intens în acei ani pentru dezvoltarea Congregației. Spațiul internatului fiind insuficient, Preasfinția Sa a deschis „Noviciatul”, nu departe de liceu, într-o clădire spațioasă, cu o arhitectură clasică, modernizată, o clădire cu bolți arcuite de o rară frumusețe. „Noviciatul” era înconjurat de o grădină mare, plină de trandafiri, izolat cu un gard solid de stradă, de lume. Ne plăcea să mergem la „Noviciat”, nu numai la evenimentele Congregației, dar și pentru noile novice care ne erau foarte apropiate, fiind un timp, ca postulante, „prietenele” noastre (răspundeau de pauzele noastre și știau să ni le facă nespus de frumoase).

Când primeam permisiune, alergam prin grădina internatului și

„prerie”, un câmp al Episcopiei, și ajungeam răsfățatele novicelor. Ne regăseam cu toate în Capela lor de rară frumusețe, apoi, printre trandafiri și în interior atât cât ne era permis.

După deschiderea „Noviciatului”, acolo aveau loc „sărbătorile” Congregației. Nouă ne plăcea cel mai mult „intrarea în noviciat”, atunci postulantele erau îmbrăcate în mirese, mirese adevărate - erau miresele lui Cristos - și în timpul ceremoniei Preasfinția Sa le dădea noile veșminte și voalul alb.

Cu anul 1948, totul a fost distrus și în acel „rai” s-a deschis un centru pentru tractoriști.

Ori de câte ori mă gândesc la Beiușul Episcopului Valeriu Traian Frențiu, îmi vine în minte o întâmplare ce a avut loc în Franța, în timpul Revoluției Franceze (1789), și urmarea întâmplării. În ura revoluționarilor pentru Dumnezeu, la o mănăstire au distrus și coloanele de rezistență, ca niciodată să nu mai poată fi rezidită. După ani și ani, un grup de turiști a vizitat locul. Peste ruine, bălării, tufișuri crescute la întâmplare, peste pustiul de acolo, răzlețe imagini aminteau valorile pierdute. Foarte aproape, o clădire mică, probabil a portarului, mai era, și dinspre cădere se auzeau zgomote. Curioși, turiștii s-au apropiat de casă și, privind prin geam, au văzut în interior o grămadă de bețivi care cântau cântece obscene în mijlocul sticlelor de alcool. (va urma)

Otilia BĂLAȘ

Rugăciune pentru suflet

Doamne, sufletul meu este bolnav, pentru că Tu l-ai rănit de iubire, dar nu-ți spun să-l vindeci. În schimb îți cer ajutorul.

Mângâie, Doamne, sufletul meu, căci fiind scânteie divină, nu poate fi mângâiat de nici o altă mână. Întărește, Doamne, sufletul meu, căci știi cât de slab este singur. Nu-l lăsa să bâjbâie în întunericul care nu vine de la Tine. Lasă lumina Ta să treacă prin ochii mei. Luminează-mi mintea și inima. Luminează-mi fața și sufletul. Luminează-mi calea, luminează-mi viața, pentru că Tu ești Lumina, iar eu sunt fiul Tău, deci sunt fiul Luminii.

Tu, Doamne, ești Calea dreaptă, fii călăuză pentru sufletul meu ca să nu se piardă sau să nu rătăcească pe cărări greșite, întortocheate și șerpuite. Nu-l lăsa dus de val sau purtat de vânt, plutind undeva între cer și pământ. Dă-i micuțe aripi, căci de Tine se simte atras. Nu vrea să fie aruncat, nici doborât, nici dezbinat.

Tu, Doamne, ești Adevărul. Sufletul meu nu vrea minciuna deșartă, ce-i prețul durerii. Adevărul este unic, este singurul care nu se pierde. Chiar dacă toate vor pieri, El în scripturi va dăinui.

Tu, Doamne, ești bucurie și pace. Dă-i sufletului meu bucurie, căci l-ai învățat să se bucure împreună cu Tine. Dă-i pacea Ta, căci el nu se știe odihni decât în Tine.

Tu Doamne, ești Viața și desăvârșirea. Privește în adâncul sufletului meu și citește-l ca pe o carte. Ascultă bătăile rapide ale inimii atunci când cu emoție vorbesc despre Tine sau când cu bucurie ascult vorbe frumoase ce-ți sunt adresate Ție. Percepe delectarea auzului meu, atunci când numele Tău îmi îndulcește buzele și plutește în jur. Descoperă gândul meu și vei afla că se îndreaptă la Tine mereu. Domnul meu, poate Te va surprinde că uneori găsești în sufletul meu durere multă. Sunt momentele când nu Te știi iubi, când nu mă știi ruga și nu Te știi sluji. Nu alunga de la Tine sufletul meu căit, ci purifică-l în însângerata Euharistie, pentru că vreau ca să citești cu plăcere cartea pe care el o scrie.

Silvia PANTIȘ

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)